

Ny detaljplan för del av Strandängarna, Kalix 4:13 m.fl.

Enligt 6 kap. miljöbalken om miljöbedömningar ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program göra en strategisk miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan, BMP. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen så att en hållbar utveckling främjas.

Innan myndigheten eller kommunen tar ställning till om BMP kan uppstå ska en undersökning göras som identifierar de omständigheter som talar för eller emot att BMP kan uppstå (enligt de kriterier som anges i Miljöbedömningsförordning, SFS 2017:966). När undersökningen är genomförd ska kommunen eller myndigheten ta ett särskilt beslut som redovisar identifierade omständigheter. Beslutet ska tillgängliggöras för allmänheten, men kan inte överklagas särskilt. Samråd ska även ske med de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen, programmet eller ändringen.

Om BMP kan antas uppstå ska de omständigheter som talar för detta utredas i en miljökonsekvensbeskrivning, MKB. Det som framkommer i MKB ska integreras i planarbetet och handlingen ska samrådats i samband med planprocessen.

För att ta ställning till om planens genomförande kan leda till BMP eller inte, har en undersökning genomförts med hjälp av en checklista. Undersökningen och checklistan biläggs till detta dokument. Risk för negativ inverkan leder till att påverkansfaktorn ska behandlas i planbeskrivningen. Risk för betydande negativ inverkan leder till att påverkansfaktorn dessutom ska behandlas i en miljökonsekvensbeskrivning, MKB.

Beslut

Planen antas inte medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap 11, 12 §§ miljöbalken, MB, bedöms därför inte behöva genomföras. De påverkansfaktorer som kan leda till inverkan ska dock särskilt behandlas i planbeskrivningen.

Delegationsbeslut enligt samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning: punkt 4.6; beslut gällande betydande miljöpåverkan

Motivering

Bifogad checklista och övriga påverkansfaktorer utgör bedömningsgrunder för motiv till beslut.

Det finns inte anledning att anta att **miljökvalitetsnorm** kommer att överskridas.

Monica Säfström
Bygg- och miljöchef

Anders Öqvist
Planingenjör

KALIX KOMMUN

Plangeografi

Området är beläget på Strandängarna direkt söder om Kalix centrum på södra sidan om E4.

Figur 1. Översiktskarta, planområdet inringat i blått

Planens syfte

Syftet med den nya detaljplanen till att skapa planmässiga förutsättningar för att kunna för att en del strandängesområdet kan utvecklas och användas för centrumverksamhet. Planen syftar även till att anpassas efter befintliga förhållanden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har 8 juni 2021, genom delegationsbeslut av tidigare ordförande Tommy Nilsson, gett samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta en ny detaljplan för del av strandängesområdet.

Kalix kommun har med anledning av förfrågningar ett behov att utveckla besöksnäringen inom strandängesområdet i Kalix. Ny byggrätt som möjliggör etablering av centrumverksamhet efterfrågas inom området.

Området är i gällande detaljplan avsatt som allmän platsmark, parkering, park (grönområde). Gällande plan är delvis inaktuell och behöver omarbetas för att passa med pågående användning eftersom parkeringen och parkmarken i verkligheten har bytt plats.

För området gäller fördjupad översiktsplan, FÖP, för Kalix centrum från 2012. Området är i FÖPen utpekade som friluftsområde och befintlig parkering. Enligt FÖPens rekommendationer för strandängsparken/badet bör det egentligen inte tillkomma

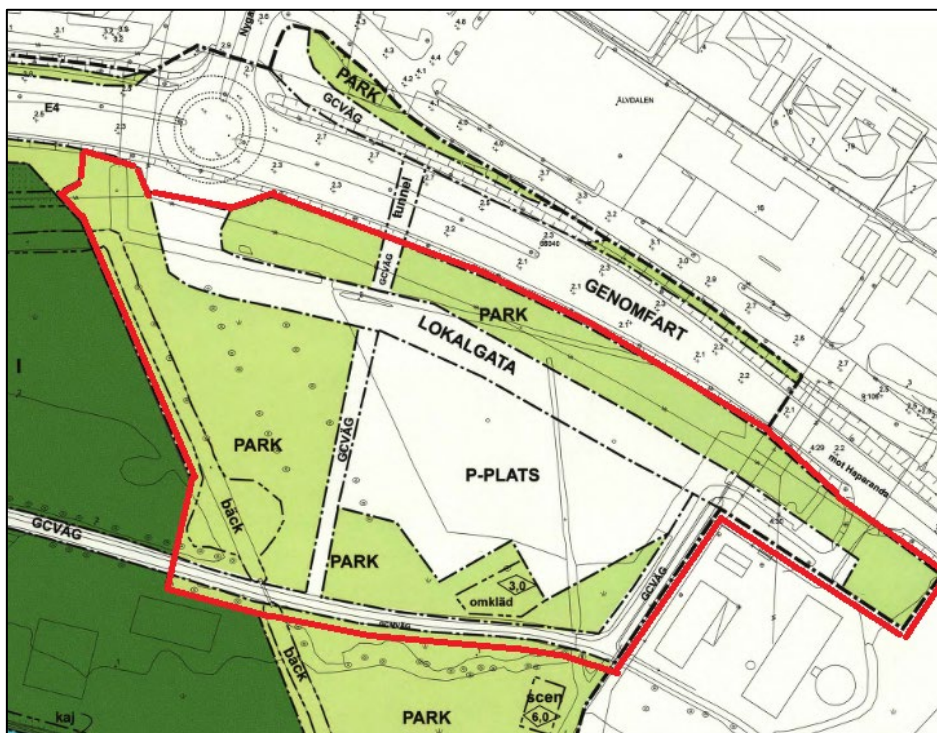

KALIX KOMMUN

någon bebyggelse alls inom området med undantag för enkla byggnader som inte bedöms ta alltför stor skada vid en eventuell översvämning. Man bör vara medveten om dessa risker och utforma byggnader så att eventuella skador minimeras. Nya byggnader bör uppföras på så vis att dessa inte skymmer älvsutsikten från centrum. De etableringar som skapas ska vara i harmoni med befintligt utomhusbad.

För hela strandängesområdet för Kalix älv från Björknäs i norr till Näsbyhamn i söder finns ett gestaltningsprogram som antagits av kommunfullmäktige 19 juni 2006 som en vision för älvstrandens och strandängarnas utveckling. Huvuddragen i gestaltningsprogrammets vision är att bebyggelsen inom strandängesområdet ska utformas i traditionell sjöbodskaraktär med faluröd träfasad.

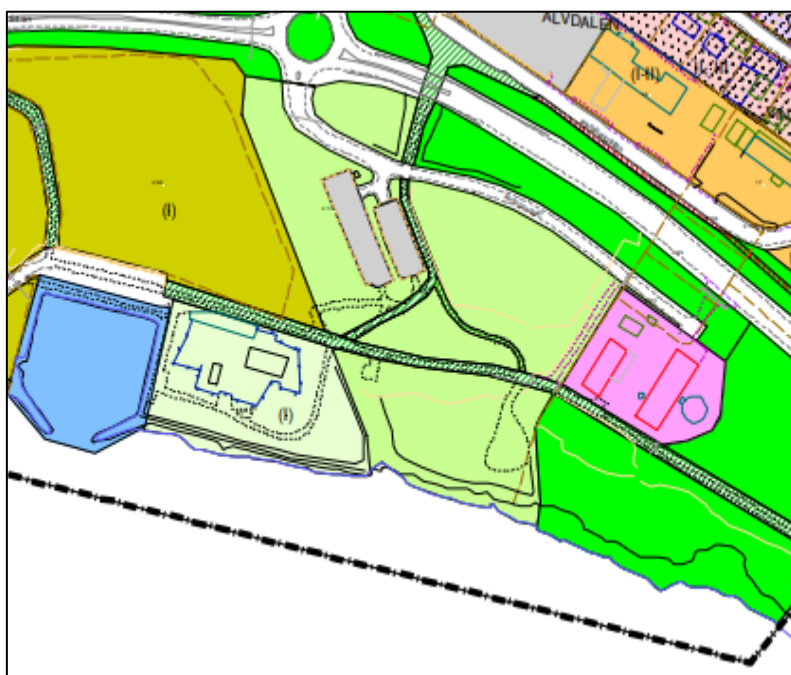
Kalix kommun bedömer att rubricerad detaljplan strider mot fördjupade översiktsplanen avseende lokalisering av stadigvarande bebyggelse, men är förenlig med intentionerna om att utveckla besöksnäringen i anslutning till rekreationsområdet på strandängarna.

Figur 2. Urklipp ur gällande detaljplan. Aktuellt planområde rödmarkerat.

KALIX KOMMUN

Teckenförklaring

Bebyggelse

- Centrum
- Handel, kontor och service
- Reningsverk

Fritid, kultur och turism

- Camping
- Fritidsområde
- Hamn
- Park/grönområde
- Sport

Gatemark

- Befintlig parkering
- Befintliga gång- och cykelvägar

Figur 3. Urklipp ur fördjupad översiktsplan för Kalix centrum, 2012

Påverkansfaktor	Ingen eller mycket liten risk för påverkan	Risk för negativ påverkan	Risk för betydande negativ påverkan	Kommentar
Berörs/påverkas skyddade områden:				Området ligger inom riksintresse för:
Riksintresse 3 & 4 kap MB:				
		X		Kust-turism och friluftsliv (4 kap 2§ MB).
		X		Rörligt friluftsliv (3 kap 6§ MB).
		X		Försvarmakten, område med särskilt behov av hinderfrihet (3 kap 9 § MB).
				<i>Påverkan på riksintressenas värden ska bedömas i planhandling och exploateringen får inte påtagligt skada riksintressenas värden.</i>
Nationalpark, 7 kap MB	X			Berörs inte
Naturreservat, 7 kap MB	X			Berörs inte
Kulturresevat, 7 kap MB	X			Berörs inte
Naturminne, 7 kap MB	X			Berörs inte
Biotopskyddsområde, 7 kap MB	X			Berörs inte
Djur- och växtskyddsområde, 7 kap MB	X			Berörs inte

KALIX KOMMUN

Strandskydd 7 kap MB		X		Strandskyddet är upphävt i gällande detaljplan, men återinträder när ny detaljplan upprättas. De delar av planområdet som ligger inom 100 meter från strandlinjen utgörs både i gällande detaljplan och enligt planförslaget av allmän plats (park, lekplats och parkering) med kommunalt huvudmannaskap. Hanteras i planbeskrivning.
Miljöskyddsområde 7 kap MB	X			Berörs inte
Vattenskyddsområde 7 kap MB	X			Berörs inte
Interimistiska förbud 7 kap MB	X			Berörs inte
Natura 2000 område	X			Berörs inte
Områdesskydd enligt internationella konventioner (ramsarområden, BSPA-områden, MPA-områden)	X			Berörs inte
Landskapsbildskyddsområde	X			Berörs inte
Naturvårdsavtal	X			Berörs inte
Skyddsvärda objekt eller områden i övrigt	X			Inga kända
Berörs/påverkas artskyddade och/eller rödlistade arter?		X		Inga artskyddade eller rödlistade arter verkar ha påträffats inom planområdet. I omkringliggande områden har några rödlistade arter så som gråtrut, fiskmåås och strandskata har rapporterats in i artportalen. Se figur 4 på sista sidan. Hanteras i planbeskrivning.
Berörs/påverkas kulturmiljö?	X			Inom planområdet finns inga kända eller registrerade lämningar.

KALIX KOMMUN

Berörs/påverkas naturmiljö och/eller biologisk mångfald?		X		Marken inom planområdet är till stora delar redan exploaterad genom anlagd park och parkering. En del av en björkdunge har i planen avsatts som parkering, vilket även möjliggörs i gällande detaljplan. Biologisk mångfald knuten till skogsdungen kan påverkas något av genomförande av planen. Risken för negativ påverkan på naturmiljö och/eller biologisk mångfald bedöms vara av mindre art och påverkan vid planens genomförande blir inte större än vad gällande plan tillåter.
Berörs/påverkas möjligheten till rekreation- och friluftsliv?	X			Planen bedöms inte påverka möjligheten till rekreations- och friluftsliv.
Berörs/påverkas tysta/ostörda miljöer?	X			Bedöms inte påverkas.
Finns skred-/erosionsrisk och översvämningsrisk (beroende av klimatförändringar)?		X		Området riskerar att översvämmas vid ett 100-årsflöde enligt figur 6 på sista sidan. Planbestämmelse om lägsta tillåtna sockelhöjd införs i plankartan. Marken är i det närmaste helt plan. Kommunen har låtit ta fram en geoteknisk utredning som visar på att marken erhåller erforderlig säkerhet mot stabilitetsbrott(skred) genom vissa åtgärder. Hanteras i planbeskrivning.
Berörs/påverkas materiella tillgångar?	X			Bedöms inte påverkas.
Innebär planförslaget energikrävande verksamhet?	X			Nej.
Innebär planförslaget alstrande av större volymer av avfall?	X			Nej.

KALIX KOMMUN

Påverkas lokalklimatet?	X			Bedöms inte påverkas.
Finns närliggande miljöfarliga verksamheter som medför risk för miljö och hälsa?		X		Planområdet ligger i direkt anslutning till Kalix reningsverk. Planförslaget tillåter dock inte någon känslig markanvändning eller och miljö- och hälsoriskerna från reningsverket bedöms därmed inte medföra betydande påverkan inom planområdet.
Innebär planen möjlighet till miljöfarlig verksamhet som medför risk för miljö och hälsa?	X			Nej.
Påverkas omgivningen av störningar från planområdet?				
Buller	X			Nej.
Ljus	X			Nej.
Lukt	X			Nej.
Damning	X			Nej.
Elektromagnetiska fält	X			Nej.
Vibrationer	X			Nej.
Påverkas planområdet av störningar från omgivningen?				
Buller		X		Planområdet ligger intill E4 som genererar visst trafikbuller. Planförslaget tillåter dock inte någon känslig markanvändning och bullerpåverkan från omgivningen bedöms därmed inte medföra betydande påverkan inom planområdet. Hanteras i planbeskrivning.
Ljus		X		Viss ljusstörning kan förekomma från belysning från fordon på E4. Hanteras i planbeskrivning.

KALIX KOMMUN

Lukt		X		Vid vissa tillfällen kan lukt från reningsverket spridas. Hanteras i planbeskrivning.
Damning		X		Damning från omgivningen kan förekomma i och med tung trafik från E4. Detaljplanen tillåter dock inte någon känslig markanvändning och luktstörningarna från omgivningen bedöms därmed inte medföra betydande påverkan inom planområdet. Hanteras i planbeskrivning.
Elektromagnetiska fält	X			Nej.
Vibrationer		X		Vibrationer från omgivningen kan förekomma i och med tung trafik från E4. Detaljplanen tillåter dock inte någon känslig markanvändning och vibrationerna från omgivningen bedöms därmed inte medföra betydande påverkan inom planområdet. Hanteras i planbeskrivning.
Påverkas stads- och landskapsbilden?	X			Stads- och landskapsbilden bedöms inte påverkas då planen reglerar tillåten utformning i enlighet med omgivande bebyggelses karaktär och gestaltungsprogram för strandängarna från 2006.
Påverkas planområdet av barriärer från omgivningen?		X		E4 är en barriär för att nå planområdet med bil. Området ansluter dock till en rondell på E4 och goda förutsättningar för trafiksäker transport för oskyddade trafikanter finns via en gångtunnel under E4 och via GC-väg från strandpromenaden.
Påverkas omgivningen av barriärer från planområdet?	X			Nej.

KALIX KOMMUN

Berörs/påverkas planområdet av förorenade mark- och vattenområden?		X		En fastighet i direkt anslutning till planområdet, Kalix avloppsreningsverk, är registrerad i länsstyrelsernas databas för potentiellt förorenade områden, EBH-stödet. Det är därmed ett område som är antingen potentiellt eller konstaterat förorenat av nedlagd eller pågående verksamhet. Området är ännu inte inventerat och har inte tilldelats någon riskklass. Hanteras i planbeskrivning.
Påverkas omgivningen av risk för föroreningar i mark- och vattenområden från planförslaget?		X		Vid den geotekniska undersökningen har sulfidjord (sulfidsilt) påträffats mellan 1,4 – 2,1 meter under markytan. Hantering av sulfidjord som omhändertas samt kvarlämnas redovisas i planbeskrivning.
Finns risk för höga radonhalter i planområdet?	X			Enligt kommunens radonriskkartering från 1997 så ligger planområdet inom normalriskområde för markradon. Se figur 5 på sista sidan.
Påverkas planområdet av luftföroreningar från omgivningen?	X			Bedöms inte påverkas.
Påverkas omgivningen av risk för luftföroreningar från planområdet?	X			Bedöms inte påverkas.
Påverkas trafiksituationen och trafiksäkerheten inom planområdet?	X			Goda förutsättningar för trafiksäker förflyttning för oskyddade trafikanter finns via gångtunneln under E4 och via GC-väg från strandpromenaden. Mängden trafik till området bedöms öka något, men inte på ett betydande sätt så trafiksituationen eller trafiksäkerheten riskerar att påverkas negativt.

KALIX KOMMUN

Påverkas trafiksituationen och trafiksäkerheten utom planområdet?	X			Bedöms inte påverkas.
Är planen förenlig med nationella, regionala och lokala miljömål?	X			Ja, se kommande kapitel <i>Miljömål</i> och <i>Miljökvalitetsnormer</i>
Påverkas miljö kvalitetsnormer?	X			Nej, se kommande kapitel <i>Miljömål</i> och <i>Miljökvalitetsnormer</i>
Påverkas hälso- och folkhälsomål samt barnkonventionen?	X			Bedöms inte påverkas.
Förenlighet med gällande kommunala planer		X		Planförslaget bedöms vara förenligt med översiktsplanens intentioner för det aktuella området avseende utveckling av strandängarna för besöksnäringen, men strider mot översiktsplanen avseende lokalisering av stadigvarande bebyggelse.

Kravfaktor

	JA	NEJ
Innefattar genomförandet av planen, programmet eller ändringen en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a§ miljöbalken (Natura 2000)?		X
Innebär detaljplanen förutsättningar som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utifrån förordning 1998:905 om miljökonsekvensbeskrivningar bilaga 2 och 4 (se redovisning i tabell ovan)?		X

Ja på någon punkterna innebär att detaljplanen kan leda till betydande miljöpåverkan – en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, ska därmed tas fram.

Miljömål

Syftet med de miljöpolitiska målen (prop. 2004/05:150), totalt 16 stycken (redovisas i tabellen nedan) är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Detta ska ske utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Länsstyrelserna har, tillsammans med kommunerna och näringslivet, vidarebearbetat miljömålen och anpassat dem till regional/länsnivå. Regionala miljömål är hjälpmedel för att bedöma miljö tillståndet och hotbilder samt hjälp för prioritering av åtgärder och uppföljning av miljöeffekterna. Aktuellt läge går att läsa på miljömålsportalen (www.miljomal.nu).

KALIX KOMMUN

Länsstyrelsen i Norrbottens län fastställde i slutet av 2013 att de regionala miljömålen likställs med de gällande nationella miljö kvalitetsmålen. De etappmål som beslutas av regeringen gäller det vill säga även som regionala etappmål för Norrbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har konstaterat att inget av miljömålen uppnås till 2020 och ett åtgärdsprogram för att nå regionala miljö-, klimat- och energimål, fastställdes under 2018.

Samtliga miljömål och planens bedömda inverkan på dessa:

Miljömål	Planens inverkan
1 Begränsad klimatpåverkan	±
2 Frisk luft	±
3 Bara naturlig försurning	±
4 Giftfri miljö	±
5 Skyddande ozonskikt	±
6 Säker strålmiljö	x
7 Ingen övergödning	±
8 Levande sjöar och vattendrag	±
9 Grundvatten av god kvalitet	±
10 Hav i balans samt levande kust och skärgård	±
11 Myllrande våtmarker	x
12 Levande skogar	x
13 Ett rikt odlingslandskap	x
14 Storslagen fjällmiljö	x
15 God bebyggd miljö	±
16 Ett rikt växt- och djurliv	±

Förklaringar

+ positiv påverkan, ++ mycket positiv påverkan, - negativ påverkan, - - mycket negativ påverkan, ±obetydlig positiv eller negativ påverkan, ingen påverkan

Kommentar: Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka miljömålen mer än obetydligt.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer, MKN, är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljö påverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord.

MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljö kvalitetsmålen. Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

Tillkommande trafik på grund av detaljplanens genomförande bedöms inte innebära att MKN för utomhusluft kommer att överskridas.

MKN för vattenförekomster

Vattenmyndigheterna (5 stycken) har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattendistriktet beslutade i december 2021 om (nya) MKN, och ett nytt åtgärdsprogram för vatten beslutades 2022 som gäller för 2022-2027. Beslutande MKN innebär kortfattat att alla vattenförekomster ska minst uppnå normen god ekologisk och kemisk status eller god potential (senast december 2027) och att statusen inte får försämrats (Weserdomen C-461/13).

Inget av distriktets vatten uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, används bland annat som flamskyddsmedel), vilka sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera. Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT).

Vattenkvaliteten är överlag god inom distriktet, men vissa utmaningar finns att särskilt ta hänsyn till i samband med samhällsutvecklingen:

- Fysiska förändringar, exempelvis utvinning av energi, vägar, ökad produktionen inom jord- och skogsbruk som påverkar vattnen negativt. Fysisk påverkan är den vanligaste orsaken till att god ekologisk status inte nås i distriktet.
- Läckage av metaller och sura ämnen från sulfidjordar i kustområden, beroende av bland annat bearbetning och dikning.
- Storskalig påverkan från areella näringar, exempelvis genom gödsling, utdikning, ökad instrålning vid avverkning samt effekter från körskador i marken.
- Läckage av metaller från avslutad och pågående gruvverksamhet.
- Vattentäkter som saknar vattenskyddsområde eller där föreskrifter och skyddsområdets avgränsningar behöver revideras. I Bottenvikens vattendistrikt är det bara drygt 10 % av de allmänna vattentäkterna som har fullgott skydd.

Nuvarande status och MKN för berörda vattenförekomster (www.viss.lansstyrelsen.se, 2023-01-10):

Vattenförekomst	EU-CD	Ekologisk status/potential	Kemisk status	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status	Miljöproblem
Kalixälven	SE7328 04- 182506	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status	God kemisk ytvattenstatus med undantag av kvicksilver/kvikksilverförening ar och bromerad difenyleter	Miljögifter, flödesförändring ar samt morfologiska förändringar och kontinuitet

Kommentar:

Utveckling enligt planförslaget bedöms inte påverka huruvida normerna för god ekologisk eller god kemisk status kan uppnås/upprätthållas. Planområdet ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Dagvatten ska fördröjas inom kvartersmarken innan det leds till omgivande grönområden och efterföljande diken.

MKN för fisk- och musselvatten

Ingen vattenförekomst som är utpekad som fisk- eller musselvatten enligt Naturvårdsverkets förteckning NFS 2002:6 finns eller berörs av aktuell utveckling.

MKN för omgivningsbuller

MKN för buller bygger på ett EG-direktiv för buller som infördes i svensk lagstiftning i förordning (2004:675) om omgivningsbuller. Enligt förordningen finns en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram samt sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. Kravet på kartering börjar gälla när ett samhälle har fler än 100 000 invånare. Eftersom Kalix har färre än 100 000 invånare, finns det inte något formellt krav på bullerkartering. Det finns därför inte heller några beslutade MKN.

Upprättad av

Anders Öqvist
Planingenjör

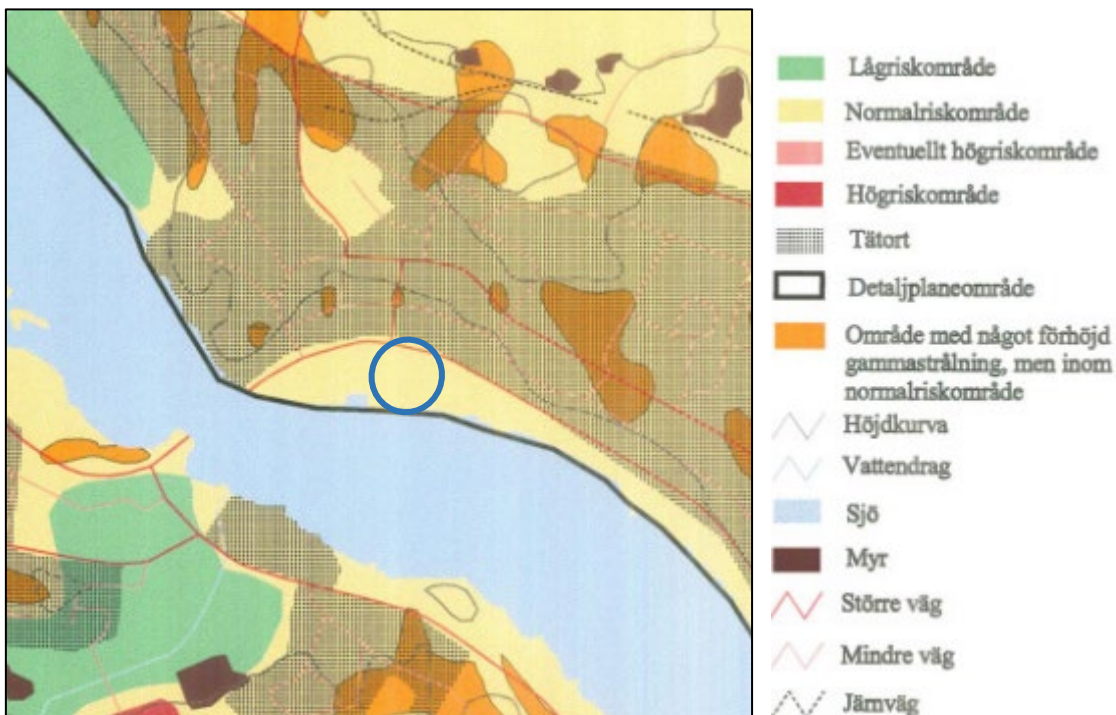
Aron Karlsson Roos
Samhällsplanerare

KALIX KOMMUN

Figur 4. Inrapporterade fynd i Artportalen (2010-2023). Röd linje avser avgränsning, gul punkt redovisar inrapporterade fynd och planområdet inringat i blått.

Figur 5. Översiktlig riskkartering för markradon, 1997. Planområdet inringat i blått.

KALIX KOMMUN

Figur 6. MSB:s översvämningskartering vid 100-årsflöde. Planområdet rödmarkerat